

№ 272.

Kalendarzyk tygodniowy:

Pon. św. Mąsweta B.
Wt. św. Saturnina M.
Sr. św. Andrzeja Ap.
Czw. św. Elżbiety B.
Ptat. św. Biblianny P.
Sob. św. Franciszka Ks.
Niedz. św. Barbary P.

Wschód słońca: godz. 7 m 45
Zachód słońca: godz. 3 m 51
Dług dnia: godz. 8 m 05
Ubytek dnia: godz. 8 m 40

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie " 3 " 50
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " - " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięczn. " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 3.
Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Poniedziałek, dnia 28 Listopada 1910 roku.

Kontory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonpareilowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petilowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Potrzebna używana ale w dobrym stanie

wyżymaczka do prania wełny.

Oterty składać w „Rozwoju” pod „T. A. R. Z.”.

2931-3

SKLEPY I MIESZKANIA

do wynajęcia od 1-go lipca 1911 r. w domu przy ul. Andrzeja № 3.

Blizsze wiadomości w biurze Drugiego Towarzystwa Pożyczkowo Oszczęd., Mikołajewska 31. 2977

Teatr Popularny Jutro o godz. 8
m. 15 wiecz.
A. MIELEWSKIEGO po raz pierwszy
(KONSTANTYNOWSKA 16)

„Pan Tadeusz”.

Teatr Łódzki
Cegielińska 63. 3356
Jutro o godz. 8 m. 15 wiecz.
„Malka Szwarcenkopf”.

SZAMPANSKIE
Doyen & Co
REIMS.
2915

CAMPEADOR
PARFUM ULTRA-PERSISTANT
ED. PINAUD, PARIS
221-329

O mowy cesarza Wilhelma.

Posel Ledebour, motywując interpelację socjalistów o ostatnich mowach cesarza Wilhelma, mówi, że socjaliści żądają utworzenia zapór prawodawczych do urzeczywistnienia poglądów osobistych cesarza na położenie prawno-państwowe drogi samowładnego mieszania się do polityki kraju. Jeżeli cesarz tylko w uzbrojeniach widzi gwarancję pokoju, to postępuje wbrew staraniom swego rządu, który na konferencji w Hadze usiłował zapewnić pokój drogą traktatów. Cesarz Wilhelm II ma zachcianki samowładne, i przez ustęp mowy swojej, wyrażający gotowość bojową Niemiec podrażnił m. carstwa sąsiednie. Hr. Ledebour wspomina o Lwie Tolstoju, największym przeciwniku wojny i wzajemnego mordowania się

narodów, wypowiada się za ustrojem republikańskim i kończy mowę swoim okrzykiem: „Koniec konców, mimo wszystko, zdobędziemy nasz ideał republikański!” (Na ławach prawicy silne objawy niezadowolonia)

Kancelerz Bethmann-Hollweg odpowiada na mowę Ledeboura i dowodzi, że socjalistami powoduje dziwna wrogość dla konstytucji. Ledebour publicznie w imieniu stronnictwa po raz pierwszy wypowiedział się jasno za ustrojem republikańskim. Mowa królewska cesarza nie zawiera objawów poglądów absolutycznych niezgodnych z konstytucją, a jedynie silnie podkreśla zasadę monarchiczną połączonej z głębokim przekonaniem religijnym, że królowie pruscy godność królewską otrzymali nie z rąk narodu, ale zdobyli dzięki bezprzykładnym pracom monarchów Hohenzollernów i przy poparciu wytrwałego a dzielnego i czynnego narodu stworzyli naród pruski i państwo pruskie. Wobec tego konstytucja pruska nie zna pojęcia zwierzchnictwa narodowego.

Królowie pruscy bowiem w stosunku do narodu są królami z własnego prawa. Nieodpowiedzialność króla, samodzielność i samoistność prawa monarchicznego stanowią rysy zasadnicze życia państwowego pruskiego. Jeżeli w starym mieście pruskim koronacyjnym król użył uswięconej tradycją formuły «Z łaski Bożej» i w przeciwieństwie do poglądów współczesnych powołał się na sumienie, jako na nie kierowniczą, to stało się to w poczuciu, pełnych praw swoich i obowiązków. (Oklaski na prawicy).

W końcu kancelerz powiedział: „Wypowiadając także poglądy na stanowisko króla, stoję na gruncie konstytucji i będę bronił tego gruntu — wierny obowiązkowi swemu”.

Ze względów politycznych przywódcy konserwatów i centrum znajdują, że cesarz w ostatnich mowach nie naruszył przyrzeczenia powściągliwości i jeżeli ono wogóle może być omawiane, to mowy w Królewcu i w Berlich nie przeczą konstytucji.

Przywódcą stronnictwa konserwatywnego żądał od kancelerza, aby położyć koniec ciągłym wystąpieniom socjaldemokratów przeciwko cesarzowi.

Nacyonalni liberalowie zaś prosili kancelerza o poczynienie starań, ażeby cesarz według możliwości powstrzymywał się od wygłaszania mów.

Niezależni socjaliści ostro potępiali mowy cesarskie, twierdząc, że karmi się nimi tylko niezadowolenie narodu.

Samorząd miejski.

Komisya do spraw miejskich w Dumie państwowej rozszerzyła zakres kompetencji samorządu w miastach Królestwa Polskiego w sposób następujący:

Słowa: „udzielanie funduszów na oświatę” zastąpiono wyrazami: „opieka nad wykształceniem ludowym”, przyczem uchwalono przyznać instytucjom samorządu zapomogi. Oprócz opieki nad muzeami i teatrami, samorząd ma prawo opieki nad strażą ogniową, sprawami budowlanymi, budową tanich domów. Również rozszerzono kompetencję samorządu w sprawach sanitarnych w znaczeniu ogólnego dozoru.

Następnie uchwalono, iż opłaty na rzecz miasta będą tylko te obowiązkowe, które przewiduje prawo, a nie ustalony porządek miejscowy, jak to było w projekcie. Wszystkie te poprawki przyjęto na wniosek Grabskiego. W końcu uchwalono, iż samorząd dotyczy całokształtu gospodarki miejskiej. Wogóle stwierdzić się daje tendencya do poprawienia projektu, gdyż proponowane zmiany komisya przyjmuje znaczną większość.

Kościół rosyjsko-katolicki w Rzymie.

Przed kilku dniami otwarto w Rzymie koło Forum Trajana kościół rosyjsko-katolicki. Jest to dawny kościół San Lorenzo. Od kilku lat wytworzyła się w Rzymie niewielka kolonia rosyjsko-katolicka. Ksiądz Werygin, b. proboszcz cerkwi prawosławnej na Riwierze francuskiej, p. Esfreimow, b. radca ambasady, ks. Cyryl Karalewski, prof. Włodzimierz Zabuzin, p. Sipiagin i rozmaite prywatne osoby ze świata rosyjskiego postarały się o urządzenie kościoła rosyjsko-katolickiego. Wewnętrzne urządzenie przypomina cerkwie rosyjskie.

Rzym posiada oddawna kościoły rozmaitych obrządków wschodnich, grecko-żydnożydnych. Ojcowie bazylianie mają w Grottaferrata, niedaleko miasta, swój starożytny słynny klasztor i kościół, a między Bożem Narodzeniem a Trzema Królami, w początkach stycznia, w kościele św. Andrzeja della Valle odbywają się codziennie msze święte w rozmaitych obrządkach. Mszę św. unicką odprawia tam zwykle o. Paweł Smolikowski, rektor kolegium polskiego.

Liturgia nabożeństwa w kościółku św. Wawrzyńca, należącym do ludem, była starosłowiańska, ale nie w oryginale, w jakim św. Cyryl i Metody przetłumaczyli Pismo święte i księgi liturgiczne, lecz w języku, jaki wszedł w użycie w wieku XIV. Językiem tym posługują się wszystkie narody słowiańskie obrządku wschodniego, z wyjątkiem serbów i chorwatów, używających gładolicy.

Obecny był między innymi ks. arcybiskup Symon, który przybył na ceremonię wprost z aktu poświęcenia Hospicyum polskiego, razem z wielu osobami z kolonii polskiej. Odtąd stałe będą już odbywały się nabożeństwa u św. Wawrzyńca z kazaniem w języku rosyjskim, włoskim i francuskim.

Z Rio de Janeiro donoszą, że zbudowane brazylijskie okręty wojenne wypłynęły nagle w niewiadomym kierunku z portu Rio de Janeiro w chwili, gdy parlament brazylijski zgodził się na udzielenie amnestyi marynarzom zbudowanym.

Jak przypuszczają, buntownicy nie dowierzali amnestyi i obawiali się, że pomimo obietnic rządu podlegną karze jeżeli nie za bunt, to za zamordowanie oficerów. Posiedzenie deputowanych w izbie było bardzo burzliwe.

Według nowego projektu wojkowego, wniesionego przez rząd do parlamentu, armia niemiecka ma liczyć na stopie pokojowej 515,321 ludzi, lecz oficerów i podoficerów.

Nowy projekt zwiększa też liczbę jednostek armii niemieckiej, która składać się ma w przyszłości z 634 batalionów piechoty, 510 szwadronów konnicy, 592 baterii artylerji polowej, 49 batalionów artylerji fortecznej, 29 batalionów pionierów, 17 batalionów pomocniczych i 23 bataliony tabora.

Otrzymało wiadomość z Madrytu, że zdrowie króla Alfonsa hiszpańskiego niepokoi lekarzy. Król wyjechał dziś do Bordeaux, aby poddać się tam ponownie operacji uszów.

Z powodu wyborów w klubie czeskim parlamentu austriackiego i porażki przy nich posła Kramarza, tłum, złożony z kilku tysięcy osób, zgromadził się na przyjazd Kramarza do Pragi i wyprawił mu burzliwą awangardę.

Dzienniki czeskie uznają, że wybór Fiedera wytworzył położenie tymczasowe.

Stowarzyszenie nauczycieli chrześcijan.

W ubiegłą sobotę o godzinie 8 ej wieczorem odbyło się zebranie ogólne Stow. nauczycieli chrześcijan. Zagaił je prezes p. R. Tułn w obecności 40 członków, wzywając ich do uczczenia przez powstanie z miejsc pamięci zmarłych członków: Ksawerego Służewskiego, Emila Gejera, Julii Jezierskiej i Józefa Owczarowicza.

Na przewodniczącego zebrania powołano p. Józefa Adamowicza, który zaprosił na asesorów panią Maryję Grzybowską i p. Stefana Bagińskiego, a na trzymającego pióro p. Tomasza Kilańskiego.

Za pomocą głosowania tajnego wybrano do zarządu: pannę Adelę Koziołkiewiczównę i p. Pawła Ferstera (jako członkowie) oraz panią Maryję Grzybowską i Wiktorję Macińską i pp. Tomasza Kilańskiego i Stanisława Musiatowicza (jako kandydaty).

Do komisji rewizyjnej weszli: pani Sabina Gontarska oraz pp. Józef Adamowicz, Mieczysław Radnicki i Stanisław Sawicki.

Prezes p. Tułn, wyjaśniając w jakim stadiu znajduje się obecnie kilkujący oddawna projekt schroniska nauczycieli i nauczycielek, nadmieniał, że zarząd uważa za właściwe, w celu urzeczywistnienia zamierzonego projektu, podnieść

kapitał zapasowy, znajdujący się w banku państwa, oraz zbierać składki dobrowolne pośród stowarzyszonych. Po podniesieniu sumy z banku, wynoszącej z procentami około 2,000 rubli, zarząd Stowarzyszenia łącznie z funduszem, jaki obecnie posiada, rozporządzać będzie blisko pięcioma tysiącami rubli. Pozwoli to na kupno placu i rozpoczęcie pracy, związanej z budową gmachu. Zdaniami zarządu, schronisko stanąć powinno w miejscowości Iestowej, w okolicy Łodzi.

Dla określenia na jakich zasadach gromadzone mają być składki i na jakich warunkach użyć powstałego tą drogą kapitału budowy schroniska, zarząd przedstawił zebranym opracowaną instrukcję. W myśli tej instrukcji—składki miesięczne są dobrowolne i nie mniejsze niż 50 kopiejek. Składki lokują się w jednej instytucji finansowych.

Uskładany przez każdego z członków kapitał stanowi jego wyłączną własność i może być odebrany po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu, lecz bez procentów, które idą na korzyść Stowarzyszenia. Z chwilą jednak rozpoczęcia robót około budowy schroniska żaden członek odebrać nie może kapitału.

Złożone przez osoby postronne ofiary na schronisko, należą do kapitału fundacyjnego i księgują się na imię zarządu Stowarzyszenia. Zbudowany dom będzie własnością Stowarzyszenia. Obciążony pożyczką członków, kapitał schroniska może być użyty na budowę domu przez zarząd dopiero po upoważnieniu przez zebranie ogólne Stowarzyszenia.

Ze schroniska korzystać będą tylko członkowie, przy czem pierwszeństwo mają opłacający składki.

Właściciel udziału może go odstąpić drugiemu członkowi lub swoim spadkobiercom.

W razie zamknięcia Stowarzyszenia przed doprowadzeniem budowy domu schroniska do skutku, fundusze razem z procentami zostaną odebrane przez właściwych członków, a pozostałe na imię zarządu winny być przeznaczone do ogólnych funduszy Stowarzyszenia i należą do dyspozycji ogólnego zebrania.

Po przyjęciu powyższej instrukcji, zebrani upoważnili zarząd do podjęcia w ministerjum oświaty starań o uzyskanie pozwolenia na podniesienie kapitału zapasowego z banku państwa, oraz wyszukania odpowiedniej miejscowości pod budowę projektowanego schroniska, nadto do zaciągnięcia od innych stowarzyszeń danych, które byłyby wskazówką przy opracowaniu planów budowy.

Z kolei obradowano nad sprawą biblioteki i czytalni. Ponieważ wielu wypożyczonych członkom książek nie zwrócono dotychczas, postanowiono przesięgnąć kroki egzekucyjne. Zarząd wydać ma polecenie komitetowi bibliotecznemu, który sprawę tę szczegółowo rozpatrzy i załatwi.

Dotychczas prenumerowano prócz tygodników, kilka pism codziennych. Obecnie, na wniosek zarządu, zebrani uchwalili zaprenumerować na rok 1911 tylko dwa dzienniki: „Kuryer Warszawski” i „Rozwój”, oraz dwa tygodniki: „Tygodnik ilustrowany” i „Prawdę”, natomiast powiększyć liczbę miesięczników, gdyż te mają większą dla stowarzyszonych wartość. Uchwalono zaprenumerować: „Sfinks”, „Bibliotekę Sfinks”, „Bibliotekę Warszawską”, „Ideę”, „Nowotory”, „Wychowanie”, „Wiadomości wospitania”, „Książka” i „Muzeum”, nadto kwartalnik „Przeгляд filozoficzny”. Na prenumeratę przeznaczono około 90 rb. (a.)

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE Dziś Gościława. Jutro Przemysła.

TEATR POLSKI A ZELWEROWICZA (Ceglana nr 6.) Jutro „Matka Szwarcenkopi” Początek o godzinie 8 min 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr 16.) Jutro „Pan Tadeusz” A Mickiewicza (pierwszy raz). Początek o godz. 8 min 15 wieczorem.

KO CERT. Dziś (w sali koncertowej Vogla, Dzielna 18) koncert orkiestry symfonicznej warszawskiej pod dyr. Fitelberga. Początek o godz. pół do 9 wieczorem.

— Jutro (w sali koncertowej, Dzielna 18) koncert Ireny Enery. Początek o g. 8 wieczorem.

KRONIKA.

(x) Uroczystość św. Cecylii. Wczoraj w kościele św. Krzyża o godz. pół do 1-jej staraniem T-wa muz. dramat. „Harmonia”, odprawioną została msza sw. ku uczczeniu patronki muzyki św. Cecylii.

Podczas nabożeństwa chór mieszany „Harmonii” pod batutą swego dyrektora p. Stanisława Szwarebacha, w bardzo dobrym zespole odśpiewał „Mszę”—Koenena. Oprócz tego członek „Harmonii” p. Stanisław Górski, odśpiewał solo „W ciężkiej niedoli”—Monnuzki a p. Lechowaki, uczeń szkoły muzycznej St. Grudzińskiego odegrał na skrzypcach „Medytacje”—Massenet'a.

(x) Ostatnia posługa. W sobotę, o godz 3-jej odbył się pogrzeb s. p. Wacława Morszytkiewicza. Zwłoki wyniesiono z domu przy ulicy Wólczajskiej i kondukt żałobny wyruszył obok kościoła św. Stanisława Kostki na ulicę Piotrkowską ku staremu cmentarzowi katolickiemu. Pomimo odległości około 3 wiorst z górą trumnę na barkach ponieśli: młodzież, przyjaciele zmarłego, oraz członkowie Stowarzyszeń majstrów fabrycznych.

Kondukt żałobny eksportował w asystencji kilku księży miejscowych ksiądz Kokczyński z Kalisza, brat p. Morszytkiewiczowej. Za konduktem szła liczna zebrana polska inteligencja łódzka, liczni robotnicy oraz członkowie tkalni zarobkowej, której zmarły był organizatorem.

Nad grobem przemawiał ks. prałat Tymieniecki, podnosząc działalność zmarłego na polu pracy społecznej.

Karawan był obwieszony licznymi wieńcami.

(x) Pogrzeb. W niedzielę, odbył się pogrzeb Maryi z Pruszyńskich Gajewskiej, z mieszkania w przytułku noclegowym, gdzie mąż jej jest dozorcą przytułku.

S. p. Maryja pochodziła z zamożnej bardzo rodziny z kieleckiego; w Kielcach ukończyła sześć klas w szkole prywatnej.

Wyszędziła za mąż, pomagała mężowi, niegdyś niejednokrotnie pomoc biednym, szukającym przytułku w tej jedynej w Łodzi instytucji noclegowej.

Zdarzało się też niejednokrotnie, że wśród zawolanych żebraków zaplątała się tu z biedą niejedna kobieta, niejedno dziewczętko szukające w niedostatku jakiś gośdachu.

Dobroczynna kobieta nie mając sama wiele, dzieliła się z takimi, co je tu los rzeźni, nietylko własnym kawałkiem chleba, ale i własnym domem, własną poscielą.

Te ciche dramaty, ta bezreklamowa dobroczynność zmarłej były dobrze znane wśród tych, przed któremi już wszędzie drzwi były zamknięte. Znali też jej dobre serce stali pensjonarze przytułku i zgoła jej odczułi narówni z tymi, którym zawsze niosta nieboszczka bezinteresowną pomoc chwilową.

(a) Z Towarzystwa Muzeum nauki i sztuki. W piątek, o godz. pół do 9 ej, rozpoczęło się pod przewodnictwem d-ra Ludwika Przedborskiego, w lokalu przy ulicy Zielonej № 8, posiedzenie zarządu Towarzystwa Muzeum nauki i sztuki.

P. Pogorzelski zawiadomił o otrzymaniu 36 kartonów z wyciakami ludowymi z powiatu opoczyńskiego od p. Poprzęckiego, nauczyciela rybników, poczem omawiano sposób rozmieszczenia tych kartonów; większość zgadza się na urządzenie kolowrotka z ramkami za szkłem, dalej idzie zawiadomienie p. Brzezi z Zakopanego, że okazy ceramiki ludowej podhalańskiej, komplet artystyczny przemysłu drzewnego i sprzętów domowych, odlew gipsowy górala i 30 dużych fotografii domów góralskich są już gotowe i oczekują wystawienia, na skutek czego postanowiono zażądać specjalności do załatwienia formalności celnych.

Następnie p. Czeraszewicz odczytał list, w którym p. Bogusław Kraszewski z Dolnego, w gubernii grodzieńskiej, przyrzeka chętnie poparcie nowopowstałej instytucji i na początek obowiązuje się dostarczyć serię zdjęć etnograficznych dworków, budynków wiejskich i obrzędów ludowych z okolicznych wsi i miasteczek Litwy i Podlasia, a prócz tego, będąc w posiadaniu wielu cennych zbiorów wykopalisk i okazów archeologicznych, gotów część ich ofiarować do muzeum łódzkiego, prosi jednak o wysłanie dele-

gata, na co najchętniej się zgodzono.

Propozycję p. Konstantego Wysznackiego o utworzenie biblioteki specjalnej, w której znalazłyby się wszelkie podręczniki, wzory, ryciny, oraz atlasy anatomiczne, botaniczne, mineralogiczne i zoologiczne przyjęto do wykonania w przyszłości po załatwieniu pilniejszych potrzeb.

Z inicjatywy dr. St. Skalskiego postanowiono odwołać się do zarządu salinarnego w Wieliczce i do zarządu kopalni węgla w Zagłębiu Dąbrowskiem o nadsyłanie odpowiednich okazów i wykopalisk.

Dr. Kaufman otrzymał dla Muzeum grupę wulkanicznych okazów: lawę, żuźle, popioły i zgorzeliska, zebrane u podnóża Wozuwasza i Etny.

Prócz tego zaofiarowali: p. Czamański wypchanego krokodyla, p. A. Babiński mikroskop do małych powiększeń i p. Ritter dwa duże termometry i kosztowny barometr.

Liczba członków rzeczywistych ciągle wzrasta, zapisy w lokalu muzeum odbywają się codziennie od godziny 7 ej do 9-jej wieczorem.

(x) Biblioteka publiczna przy T-stwie Kultury Polskiej (Średnia № 11) otwarta jest codziennie w godzinach wieczorowych od 6-jej do 9-jej, w niedziele zaś i święta od 3-jej do 6-jej po południu. Czytający w lokalu T-stwa korzystają z dzieł biblioteki bezpłatnie. Do domu wydają się książki dwa razy tygodniowo: w niedziele i srody. Członkowie T-stwa za wypożyczanie książek do domu nie płać, nieczłonkowie zaś płać 15 kop. miesięcznie i składają kaucję w wysokości 1 rb. od tomu.

Czytelnia T-stwa posiada także pisma codzienne, tygodniowe, miesięczne i kwartalne.

(a) Nowa biblioteka Grono mieszkańców Łodzi, pragnących uczcić pamięć zmarłego pisarza Lwa, Tolstoję zamierza założyć bibliotekę i czytelnię jego imienia i w tym celu zwróciło się o pozwolenie do gubernatora piotrkowskiego.

(a) Kiermasz. Na rzecz trzeciej ochrony Chrześc. Towarzystwa dobroczynności urządzono wczoraj w sali koncertowej przy ulicy Dzielnej kiermasz pod nazwą „Andrzejkę”. Gustownie i ze smakiem artystycznym urządzony bazar wywierał bardzo przyjemne wrażenie na zwiedzających.

Pośrodku wielkiej sali wzniesiono olbrzymi kiosk, w którym sprzedawano kwiaty. Przy ścianach dołola sali urządzono sklepy: z resztkami różnych towarów, perfumami, lalkami, robotkami ręcznymi wychowawców ochrony, artykułami spożywczymi, winami (bodega) i t. p. W udekorowanych sklepach i namiotach zasiadły jako kupcowe panie z towarzystwa, które zachęcały miłym słówkiem do nabywania przedmiotów sprzedaży, przyczynając się do powiększenia funduszu ochrony.

W obozie cygańskim na estradzie, uwijające się wróżki — przepowiadały ciekawym... przyszłość, a zarazem gościły czarną kawą i likierami.

Niszę z prawej strony przeznaczono na bufet ze słodyczami i cukrami, z lewej zaś strony sprzedawano wino szampańskie.

Chętnych nabywców znajdowały sklepy: spożywczy i „Zródło tańszości” pani G. Starowiczowej i Z. Pełki.

Znaczne ożywienie panowało w urządzonym w małej sali bufecie z napojami i przekąskami. Kiermasz, urządzony praktycznie, nęcił cenami niskimi.

Ruch na bazarze zapanował dopiero późnym wieczorem.

(h) Ze straży ogniowej ochotniczej. Na posiedzeniu zarządu straży ogniowej ochotniczej postanowiono zakupić 2 motory elektryczne do pomp, by zaopatrzyć oddziały I i IV w wodę nie tylko na potrzeby tych oddziałów, ale i do pożarów.

Uchwalono kupić drabinę mechaniczną pneumatyczną najnowszego systemu, długości 27 metrów, a więc sięgającą najwyższych w mieście budowli. Drabina, podług umowy z firmą zagraniczną, kosztować będzie 5.000 rb. i cło.

Ze względu, że telefonami niezawsze może być straż zawiadomiona o pożarze szczególnie w porze nocnej, rozpatrzono projekt i plan urządzenia sygnalizacji elektrycznej.

Uchwalono zwrócić się w tej kwestyi do specjalistów z prośbą o wskazówki. Urządzenie sygnalizacji pociągnie za sobą poważne koszty, stąd tak dużymi funduszami nie rozporządza,

przeło ma się zwrócić o pomoc materialną do Towarzystw ubezpieczenia od ognia.

Postanowiono kupić parę pochodni elektrycznych gdyż podczas wiatru pochodnie naftowe często gasną.

Zgromadzenie majstrów tkackich wyjaśniło że nie zamierza rugować II oddziału straży ogniowej ochotniczej z placu należącego do zgromadzenia, wystąpiło zaś dlatego do sądu z żądaniem usunięcia straży, by nie utracić praw do placu przez przedawnienie. Gdyby w przyszłości zapragnęło mieć plac wolny, to postawiłby budynki na placu wskazanym przez straż ogniową ochotniczą.

— Starszy felczer straży, p. Henryk Wolf otrzymał aparat telefoniczny № 1821, by w razie pożaru mógł być zawsze na posterunku.

(a) Komisja techniczno-budowlana, przy magistracie łódzkim, pod przewodnictwem wiceprezydenta, p. Andrejewa, dokonała wczoraj oględzin świeżo wybudowanych domów mieszkalnych: Szmula Hubela, przy ulicy Pasaż Szulca nr. 37; firmy „Martens i Daab” przy ulicy Podleśnej nr. 17, Roberta Nestlera, przy ul. Karolewskiej nr. 29. Wszystkie te domy komisja znalazła wybudowane zgodnie z zatwierdzonymi planami. Oglądano też plac pod budowę kaźni przy ul. Karolewskiej nr. 31, na którą uzyskał pozwolenie p. Jaroszewski. Komisja znalazła miejscowość odpowiednią swemu przeznaczeniu.

(a) Zatwierdzone plany. Wydział techniczno-budowlany przy rządzie gubernialnym piotrkowskim zatwierdził plany następujące: Józefa Zylbermana, na budowę zabudowań gospodarczych na rogu ulic Pasażu Szulca i Zakątnej № 39/787; Teodora Zajbera na budowę pierwotnie już wzniesionego bez zatwierdzenia planów pomieszczenia na maszyny lokomobilowe, oraz komórki, przy ulicy Piotrkowskiej № 285/663 668; Henryka Netzla, na budowę według zdjętego z natury planu — 3 piętrowego domu frontowego mieszkalnego, oraz drewnianych zabudowań gospodarczych przy ul. Wiznera № 24; Izraela Bronowskiego, na budowę trzypiętrowego z tępem domu mieszkalnego i budynków gospodarczych przy ulicy Nowo Cegielańskiej № 21; Gustawa Albrechta, na budowę oficyny murowanej, oficyny na salę gimnastyczną przy ul. Widzewskiej № 130/1143; Lajtera Bergera, na budowę składów cementu, stajni, wozowni i ustępów przy ul. Drewnowskiej 5; Jana Hincła, na budowę dwupiętrowej oficyny i zabudowań gospodarczych przy ulicy Promyka № 27.

(h) Ze Stowarzyszenia odlewników. Wczoraj na posiedzeniu zarządu Stowarzyszenia postanowiono dnia 4 grudnia uroczystie obchodzić dzień św. Barbary, patronki odlewników. O godzinie pół do 1-jej dnia tego w kościele św. Krzyża będzie odprawione nabożeństwo na intencję Stowarzyszenia. Po nabożeństwie członkowie zgromadzenia i zaproszeni goście zbiorą się na wspólne śniadanie w restauracji Branna na Księżym Młynie.

(a) Ze szkoły handlowej. Kancelarya ministerium handlu i przemysłu zawiadomiła inspektora 4-klasowej szkoły handlowej łódzkiego Towarzystwa szerzenia wiedzy handlowej, że uzyskał prawo prowadzenia wykładów w wymienionej uczelni pp. Józef Adamowicz (ukończył wydział prawny uniwersytetu petersburskiego z dyplomem II klasy, oraz wyższy instytut handlowy w Antwerpii), Tadeusz Kamiński (ukończył wydział prawny uniwersytetu noworosyjskiego z dyplomem I klasy) i Stefan Bagiński (ukończył wydział nauk przyrodniczych uniwersytetu noworosyjskiego z dyplomem I klasy).

(a) Z «Liry». Ogólne zebranie roczne rzemieślniczego Towarzystwa śpiewaczego „Lira”, w celu zatwierdzenia sprawozdania za rok ubiegły, budżetu na rok przyszły, oraz dokonania wyboru zarządu i komisji rewizyjnej, odbędzie się w dniu 8 grudnia, w lokalu własnym, przy ulicy Mikołajewskiej № 11.

— Ostatnia wieczornica przed Bożem Narodzeniem dla członków i wprowadzonych gości zorganizowana będzie w dniu 11 grudnia r. b.

Koło dramatyczne wystawi 3 aktowy obraz ludowy Wł. D. Gutowskiego „Surdut i siermiega”, z muzyką Balcarka, od 29 lat grywany w Europie i Ameryce

(x) Ze Stowarzyszenia nauczycieli chrześcian. Biuro pośrednictwa pracy przy Stow. (Konstanty

nowska 5), poleca wykwalifikowanych nauczycieli matematyki, historii, nauk przyrodniczych, języków: polskiego, rosyjskiego, francuskiego, niemieckiego i angielskiego, oraz muzyki. Biuro otwarte codziennie od 6 — 8 wiecz. i pośredniczy bezpłatnie.

W tygodniu bieżącym dyżurni: W poniedziałek — p. Elznerowiczówna, we wtorek — p. Berg, w środę — p. Lipińska, w czwartek — p. Zonnenberżanka, w piątek — p. Bielińska, w sobotę — p. Hausenówna

(—) Duma prawodawcza czy doradczą? Na posiedzeniu komisji rybołówstwa, którą w Dumie jak i poza Dumą zresztą nikt się nie interesuje, zaszedł na ostatniem zeznaniu ciekawy wypaadek.

Przedstawiciel rządu, udzielając wyjaśnień, nazwał Dumę instytucją doradczą. Wszyscy członkowie zaprotestowali przeciw temu. Wówczas przedstawiciel rządu zmieszał się i musiał się wytłumaczyć ze źle użytego wyrażenia.

(—) Spis jednodoowy szkół początkowych w całym państwie oobędzie się dnia 14 stycznia 1911 r.

(x) Z komisji miejskiej szkolnej. Skład komisji miejskiej szkolnej został znacznie rozszerzony. Pan gubernator na przedstawienie naczelnika dyrekcji naukowej, zatwierdził następujących nowych członków: Bittorf Antoni Tadeusz, Gastman Ludwik, Jętkiewicz Lucyan, Mogilnicki Aleksander, Nakielski Stanisław, Nebelski Adam, Stankiewicz Ludwik, Widner Stanisław. Na zastępców zaś: Gabryelski Paweł, Kaliński Józef.

(h) O skrzynkę pocztową. Mieszkańcy Widzewa od dłuższego czasu narzekają na obsługę funkcjonaryszów poczty. Skarżą się oni, iż z jednej skrzynki pocztowej, znajdującej się przy sklepie spożywczym, wyjmowane są listy co parę dni. Podobne załatwienie przesyłania korespondencji ujemnie wpływa na stan handlowy.

Skargę do naczelnika poczty podpisało 60 osób.

(a) Nadużyte księgarza — nakłady. Księgarnia A. Cybulskiego w Poznaniu, bez wiedzy i upoważnienia autora wydała już w drugim wydaniu sztukę „Surdut i siermiega” Wł. D. Gutowskiego. Samowolnie porobiła dodatki, dostosowując je do stosunków poznańskich, choć akcja rozgrywa się w kaliskim.

Na interpelację p. Cybulski odpowiedział: „Ponieważ najpierwsze wydanie tej sztuki ukazało się jeszcze w roku 1882, miałem prawo przypuszczać, iż autor nie potrzebuje już nawet być przy życiu”.

(x) Nagroda. Pani Anna Laferska z Łodzi za swoje gorsety otrzymała złoty medal na wystawie gospodarstwa wiejskiego i przemysłu w Rostowie nad Donem.

(a) Muzeum falsyfikatów. Przy laboratorium miejskiem z zebranych przez zarządzającego okazów rozmaitych zfałszowanych produktów spożywczych, przystąpiono do urządzenia kolekcji obejmującej około 300 okazów.

(a) Zmiana postoju. Zarząd kolei elektrycznej miejskiej skasował postój pociągów obok Helenowa i ustanowił go na rogu Targowej i Średniej.

Zmianę tę wywołały napady bandyckie obok parku Helenowa.

(h) „Sanitas”. Zarząd T-wa asenizacyjnego „Sanitas” postanowił zwiększyć tabor przez dokupienie 10-ciu par koni i kilkunastu beczek.

(h) Dowóz gęsi. Mieszkańcy Łodzi zjadają około miliona gęsi rocznie.

Główny handel gęsmi koncentruje się przy ulicy Łagiewnickiej na placu Barcza, gdzie są urzędzone karmniki, studnie i t. d.

Obecnie w karmnikach jest około 100.000 gęsi, przeważnie dowiezionych z Cesarstwa.

Cena gęsi jest dość wysoka: 20—22 kop. za funt; pomimo to pokup jest duży.

(h) Z sądu okręgowego. W poniedziałek zjeżdża do Łodzi na kadencję II-gi wydział sądu okręgowego piotrkowskiego i będzie rozpatrywał następujące sprawy:

W poniedziałek: Cala Rautelda oskarżonego o kradzież, Gustawa Kamera oskarżonego z art. 153, Leonarda Szyrmera oskarżonego z art. 1468, Gustawa Bersona i innych oskarżonych z art. 1468, Alwiny Jankau i innych oskarżonych z artykułu 1059.

We wtorek: H. Streiwelsa i innych oskarżonych z art. 1357, Stanisława Łapińskiego oskarżonego z art. 1535, część II, A Wasilaka oskarżonego z art. 377 i 378, Zajęka oskarżonego za przekroczenie przepisów akcyzy, Y. Hentera i innych oskarżonych o zabójstwo, Augustyna Henego oskarżonego o kradzież, H. Małego oskarżonego o kradzież.

W środę: Alojzego Ballego oskarżonego o sfałszowanie podpisu na wekslu Dawida Landego i innych za niezachowanie przepisów budowlanych, Beniamina Bibla oskarżonego o otwarcie szkoły bez pozwolenia, Gustawa Zilkiego oskarżonego z art. 1468, Szmula Kochmana i innych oskarżonych o sfałszowanie metryki, Wiktora Czajewskiego oskarż. z art. 1535 i Lejzora Winawera oskarż. z art. 1468.

W czwartek: Adama Chudzyńskiego, oskarżonego o kradzież, Romana Frontczaka oskarżonego o grabież, Józefa Bagrowskiego oskarżonego o kradzież, Mieczysława Jachowicza oskarżonego o kradzież, Franciszka Müllera i innych oskarż. o kradzież i Szmula Nelena oskarżonego o roztrwonienie 600 rb.

(a) Okradzeni wychodźcy. Wczoraj w godzinach popołudniowych na ulicy Dzielnej zwracały uwagę przechodniów cztery osoby: mężczyzna i trzy dziewczyny. w ubraniu wieśniaczym, zdążające na pociąg kolei fabrycznej.

Byli to: Piotr Kwiecień, dwie jego córki i kuzynka, mieszkańcy wsi Solec, gubernii radomskiej, powracający z wychodźstwa letniego do Prus. Idąc ulicą plakali wszyscy, gdyż caleletnią oszczędność, wynoszącą 180 rb., skradziono im onegdaj wieczorem w drodze z dworca kaliskiego za pomocą podrzucenia portmonetki.

Nieszczęśliwi wychodźcy mieli bilety do sta-Skarżysko, dalszą podróż, wobec braku pieniędzy, mają odbywać pieszo i o proszonym chlebie.

(x) Skargi na gazetę „Komersant”. „Utro Rossii” pisze: Do ministerium skarbu i rady banku państwa w ostatnich czasach napłynęło mnóstwo skarg na wydawaną w Moskwie gazetę „Komersant”, ogłaszającą peryodycznie listy osób, których weksle były zaprotestowane.

Skarżący kładą nacisk na to, że ogłaszanie takich list kategorycznie przeciwne jest prawu i przynosi szkodę handlowi i przemysłowi, albowiem niekiedy weksle podlegają protestowi przypadkowo, a protesty niezawsze źle świadczą o niezdolności kredytowej wystawcy.

Rada banku państwa przyjęła skargę kupców moskiewskich przychylnie i postanowiła zaproponować ministrowi finansów, aby bezzwłocznie za pośrednictwem zarządu do spraw prasowych wydał rozporządzenie, zabraniające drukowania list zaprotestowanych weksli i pociągnął redakcję do odpowiedzialności sądowej.

(a) Z tramwajów zgierskich. Wczoraj pociąg nr. 2 tramwajów zgierskich, wychodzący z Łodzi o godzinie 2 m. 26 po południu uległ zepsuciu, wskutek czego nastąpiło blisko całogodzinne opóźnienie pociągów.

Z tego powodu na stacji w Łodzi panował wśród pasażerów ogromny ścis. Zepsuty wagon sprowadzono do remizy.

(a) Kary administracyjne. Gubernator piotrkowski skazał zamieszkałego przy ul. Złotej № 8), Edwarda Kuźniaka, za noszenie przy sobie noża i życia go w bójce, na 3 miesiące aresztu.

— Mieszkańca Łodzi Wilhelma Grabczyńskiego, za niezameldowanie policyi o wyjeździe lokatorki, na 2 rb. lub 1 dzień aresztu.

(b) O zafalszowanie masła. W zjeździe pokoju m. Łodzi rozpatrywano w drodze apelacji sprawę Józefa Wolskiego o sprzedaż w sklepie kolonialnym przy ul. Piotrkowskiej 3, masła zafalszowanego.

W charakterze eksperta i świadka wezwano dra Bartoszewicza, zarządzającego laboratorium miejskim, który na żądanie sądu udzielał objaśnień w kwestyi falsyfikacji masła w Łodzi.

Analiza dokonana w laboratorium miejskim, wykazała, że około 50 proc. prób masła jest zafalszowanych, nawet mała tak zwane śmie tankowe, sprzedawane w opakowaniu z papieru pergaminowego z wydrukowaną firmą majątków ziemskich, często nie są czyste, a niektóre noszą na etykiecie nazwiska majątków nieistniejących wcale.

Istnieje w Łodzi kilka potajemnych fabryk takiego masła, o których wiadomo jest laboratorium.

Powolywanie się więc, zdaniem eksperta, na firmy majątków ziemskich, o dobroci masła wcale nie decyduje.

Zjazd sędziów, opierając się na orzeczeniu i analizie laboratorium miejskiego, zatwierdził wyrok pierwszej instancji (sędzię pokoju i rewiru), skazujący Józefa Wolskiego na 40 rubli kary.

(h) Kradzież. Skradziono różne rzeczy Henrykowi Funke przy ul. Benedykta № 56 i Kazimierzowi Miranowskiemu ulica Franciszkańska 8. Chalmowi Rozencweigowi Cegielniana 59, skradziono towary wartości około 1,000 rb.

(a) Zabłąkany. Przywieziono do Łodzi zabłąkanego w Zgierzu 10 letniego Stanisława Kubisa, który wyjaśnił, że rodzice jego mieszkają w gminie Tum. Władze administracyjne odsyłają chłopca do gminy Tum, w pow. Łęczyckim.

(a) Samobójstwo. W ogrodzie miejskim Staszica znaleziono w ubiegłą sobotę leżące bez życia młodzieńca, a obok niego flaszkę z resztkami kwasu karbolowego. Wezwany lekarz stwierdził zgon.

Przy zmarłym znaleziono paszport, wydany przez mieszczanski zarząd sorokowski, gubernii bes-sarabskiej, na imię Josyi Reiterberga, 4 fotografie, korespondencje, portmonetkę z kilkunastu kopejkami i zegarek. Nieboszczyk był, jak stwierdzono, uczniem aptekarskim, a co go skłoniło do samobójstwa—nie wyjaśniono.

Zauważyć należy fakt, że gdy ogrodnik p. Bolesław Mniewicz, zauważywszy leżące w ogrodzie człowieka, w przekonaniu, że można go ratować, pobiegł do pobliskiej reżisy tramwajowej, aby wezwać telefonem Pogotowie, portyer odmówił, tłumacząc, że „dla Pogotowia niema telefonu”.

(f) Ślizgawka. Wczoraj rano przedsiębiorcy ślizgawki oddali swe tory do rozporządzenia zwolennikom sportu łyżwowego. Spora liczba łyżwiarzy odwiedzała ślizgawki, choć lód nie przedstawia jeszcze płaszczyzny dość twardej i gładkiej, a przytem nie zajmuje jeszcze całej przestrzeni na ślizgawkę przeznaczoną.

(h) Pożar. W sobotę, o godz. pół do 12 wieczorem przy ul. Rozwadowskiej № 16, zauważono kłęby dymu na poddaszu.

Straż ogniowa stwierdziła na miejscu, iż pali się belka, a od niej ogień przedostał się pod szalowanie drzewne i objął cały dach.

Topornicy I i II oddziałów straży wyrabali palącą się belkę i część dachu, poczem ogień ugasili.

Praca ta, nader znużająca, trwała 2 godziny, gdyż ogień objął znaczną część dachu i szerzył się pod szalowaniem, do którego przystęp był bardzo trudny.

(x) Ze straży. W środę, dnia 30 listopada, o godzinie 7 wieczorem ćwiczenia sygnałowa IV-go oddziału straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

(a) Napad na konduktora. Wczoraj, o godz. 5 min 19 po południu, gaj pociąg kolei elektrycznej miejskiej nr. 102 znalazł się na stacji krancowej w Widzewie i pasażerowie zaczęli wysiadać z prawej strony, a z lewej wysiadł konduktor Pawlak, aby przesunąć rękę, nagle podbiegło don dwóch ludzi, usiłując zabrać torbę. Nie tracąc przytomności, Pawlak podniósł alarm; na krzyk jego zaczęli nadbiegać ludzie. Napastnicy spłoszeni tem ratowali się ucieczką. Władze policyjne zarządziły obławę, lecz nie ujęły nikogo.

(a) Samobójstwo. W domu przy ul. Nawrot nr. 81, powiesił się na pasku rzemieślnym 55 letni Kazimierz Sobieczewski, robotnik fabryczny. Co było powodem samobójstwa, nie wyjaśniono.

(a) Kradzież. Z mieszkania malarza Józefa Kłossowicza, przy ul. Widzewskiej nr. 90, skradziono różne rzeczy na sumę 70 rb., oraz znajdujący się w walizce portfel, w którym był paszport, wydany na imię Kłossowicza.

— Z mieszkania Feliksa Bryczkowskiego, przy ulicy Skwerowej nr. 22, służąca skradła różne rzeczy. Złodziejkę aresztowano.

— Z balkonu domu, przy ulicy Południowej nr. 30, skradziono materiały pluszowe, należące do Kachel Klinger.

(a) Rabunki. W sobotę wieczorem na ul. Cegielniana około domu nr. 94, dwóch ludzi, uzbrojonych w rewolwery, napadło na Lejbę Szankę (zamieszkałego przy ul. Południowej nr. 25). Zrabowali mu gotówkę, oraz zegarek i szczyryk. Policyja zarządziła posęlg, lecz bezskutecznie. Według objaśnień Szankę napastnicy mieli około 20 lat wieku; jeden ubrany w ciemne palto, drugi w garnitur marynarkowy, w czapkach na głowie.

— W ubiegłą sobotę, w Ksawerowie pod Pabianicami, kilku nieznanym ludzi napadło na Jana Zurkowskiego, powalili go na ziemię i pod groźbą zrabowali portfel z 2004 rublami. Mimo obławy straży ziemskiej, nie wykryto rabusiów.

— Do kantora domu komisowego „Lapidus i Zielenka”

przy ul. Zachodniej nr. 34, podczas nieobecności właścicieli przyszło kilku rabusiów i zabrali kasę żelazną, w której znajdowało się gotówka 1373 rb.

— Na Jankla Kamionka w sobotę, o godz. 11, na ul. Ludwika napadło 3 ludzi, z których dwaj grozili mu rewolwerami, a trzeci obrowiłował go i zabrał 37 rb.

(p) Pogotowie ratunkowe w ciągu ubiegłych dwóch dni pomiędzy innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległo ośm osób, z których dwie odwieziono do szpitali, dwie do mieszkań, jedną odesłano do Przytułku starców i kalek.

— Na ul. Cegielniana nr. 21 Marya Karusiak, lat 19, bez określonego zajęcia, w celu samobójstwa napiła się sublimatu; mimo szybkiej i energicznej pomocy ze strony lekarza Pogotowia, w groźnym stanie odwieziono ją do szpitala Poznańskich.

— W ciągu soboty i niedzieli Pogotowie ratunkowe bądź na miejscu, bądź na stacyi uzieliło pomocy w 26 wypadkach, w tych 5 było rozpraw nożowych.

(a) Ofiara. Dozór kościoła w Łagiewnikach, uzyskał pozwolenie władzy na przyjęcie i wydatkowanie na cele kościoła 1000 rb. zaoferowanych przez p. Maryannę Muszałowską, mieszkankę Łodzi.

(a) Z Retkini. Mieszkańcy Retkini, pow. Łódzkiego, ks. Antoni Krasiński, Marcin Witak i Paweł Poros — otwierają ochronę dla dzieci przychodni, na co uzyskali pozwolenie władzy. Do ochronki przyjmowane będą dzieci w wieku od 3 do 7 lat.

(a) Osada Tuszyn doczekała się oświetlenia. Ustawiono duże dwie latarnie naftowo-żarowe systemu „Lux”; wkrótce liczba lamp będzie powiększona.

Koszty pokryte będą z funduszu gminnej kasy pożycz. - oszczędnościowej. Wyznaczono na razie 350 rb.

(a) Zabójstwo w Łęczycy. W Łęczycy, w jednej z restauracji przy ul. Kaliskiej, jadło obiad kilkunastu rekrutów, włóścian okolicznych.

Naraz do restauracji weszło kilku nieznanym osobników, którzy zaczęli rekrutów obelżywać słowami.

Powstała bójka, nieznanymi dobyli noży i poranili rekrutów tak silnie, iż jeden z nich padł na miejscu i w parę minut wyzionął ducha, drugiego zaś odwieziono do szpitala w stanie beznadziejnym.

Wkrótce aresztowano napastników. Są to podobno łodzianie. Osadzono ich w więzieniu, a sprawę skierowano do sędziego śledczego.

(x) Z Pabianic. Zarząd pabianickiego Tow. dobroczynności dla chrześcijan otrzymał na rzecz Towarzystwa od pracowników Tow. akc. R. Kindlera w Pabianicach pozostałość z zebranych na wieńiec na grób s. p. Cyprjana Zarakowskiego 40 rb 30 kop. od p. Antoniego Bergmana Rastów nad Donem, zamiast wieńca na grób s. p. Cyprjana Zarakowskiego 25 rb. Razem 65 rb. 30 kop.

(a) Ze Zduńskiej Woli. Wypuszczono na wolność S. Zylbermana, woźnię, u którego na dziedzińcu znaleziono w nawozie broń palną.

Sledztwo wykazało, że broń palna została podrzucona.

(a) Z Konstancynowa donoszą, że w tych dniach nauczyciel miejscowej szkoły fabrycznej, Jan Hofman, lat 31, dopuścił się gwałtu na 11-letniej córce robotnika fabrycznego. Sprawę skierowano do sędziego śledczego i rewiru powiatu łódzkiego.

SZTUKA.

(x) Teatr Łódzki A. Zelwerowicza (ulica Cegielniana № 63). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

Dnia 7-go grudnia rozpoczyna szereg gościnnych występów na naszej scenie p. Michał Tarasiewicz, wysoce utalentowany artysta dramatyczny, który przed kilkunastu laty również jak i dyr. Zelwerowicz zaczynał karierę artystyczną w Łodzi, za czasów dyrekcji Wołowskiego, a który obecnie stanął u szczytu rozwoju pięknego swego talentu, wspartego wybitną inteligencją i niepowszednimi warunkami.

Centony artysta rozpocznie gościnę swą odegraniem wspaniałej kreacji „Don Karlosa” w tragedji Schillera, której wystawienie oddawna przygotowuje nasz teatr, dając całkowicie nową bogatą wystawę zagraniczną w dekoracjach, kostyumach i meblach.

Prócz „Don Karlosa” p. Tarasiewicz wystąpi w Szekspirowskim „Wiele hałasu o nic” i w „Weselu” Wyspiańskiego. Ceny miejsc zwyczajne.

W przygotowaniu „Teodor i S-ka”, krótkowidła Namey'a i Armona i „Bóg, szatan i człowiek”.

„Teodor i S-ka” pójdzie po raz pierwszy w czwartek, dnia 1 grudnia, w następującej obsadzie w rolach głównych, panie: Czechowska, Tarłówna, Strycharska, oraz panowie: Grabowski, Rózycki, Grudecki, Chaberski, Zeligowicz.

W środę, dnia 30 b. m., o godz. 8 wieczorem p. Leo Belmont wygłosi odczyt p. t. „Miłość i samobójstwo”. Ceny miejsc od 60 do 25 k.

W poniedziałek, dnia 5 b. m., danem będzie przedstawienie na budowę nowego gmachu teatralnego, które wypełnią „Srebrne szczyty” Konczyńskiego.

(x) **Teatr popularny A Mielewskiego** (Konstantynowska № 16). Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Jutro, to jest we wtorek, jako w rocznicę śmierci naszego wielkiego wieszca Adama Mickiewicza, który „cierpiał za miliony”, daje dyrekcja uszczelnione arcydzieło jego p. t. „Pan Tadeusz”.

Wspaniała ta epopeja narodowa znajdzie niewątpliwie oddźwięk w sercu polskiem, gdy spłynie w żywym słowie ze sceny. W międzyaktach p. Bzowski wypowie „Łowy”, a na zakończenie sztuki „Koncert Jankla” ilustrowany żywym obrazem.

Na czele wykonawców poematu, jako odtwórcy znakomitych postaci Robaka i Gerwazego figurą pp. Mielewski i Bolesławski, reszta postaci odtworzoną będzie przez wybitniejsze siły towarzysza.

W środę dane będzie wspaniałe „Zmartwychwstanie” Lwa hr. Tolstoja.

W przygotowaniu „Falszerze pieniędzy”.

Sprawozdanie z „Don Karlosa” Schillera, wystawionego po raz pierwszy w teatrze popularnym w sobotę ubiegłą, podamy w numerze następnym.

(a) **Na budowę gmachu teatru.** W dniu 5 grudnia r. b., w teatrze polskom pod dyktando A. Zeligowicza wystawiona będzie sztuka T. Konczyńskiego „Srebrne szczyty”.

Dochód z tego widowiska przeznaczono na pomnożenie funduszu budowy własnego gmachu teatru polskiego w Łodzi.

Bilety na zapowiedziane przedstawienie od środy codziennie sprzedawac będą panie z towarzystwa, w cukierni Roszkowskiego, pomiędzy godziną 5 a 8 wieczorem.

(a) **V koncert pedagogiczny** urządzony będzie przez Stowarzyszenie nauczycieli w niedzielę, d. 11 grudnia r. b., o godz. 3 po południu, w sali koncertowej Vogla (Dzielnia 18). Na program złożą się utwory klasyczne.

(x) **Koncert.** We wtorek, dnia 29 b. m. odbędzie się w sali koncertowej, Dzielnia 18, koncert młodej fenomenalnej pianistki, Ireny Enory. Bilety sprzedaje kasa przy sali koncertowej.

ZABAWY.

(f) **Z Tow. esperantystów.** Sobotnie zebranie Towarzystwa esperantystów w ich lokalu przy ul. Mikołajewskiej № 11 powiodło się w zupełności. Liczni goście spędzili wieczór w nastroju miłym, niewymuszonym.

Z popisami artystycznymi wystąpili: panna Winterowna, zdolna i znana w kołach towarzyskich Łodzi, amatorka śpiewaczka, i p. Górski, który swym bardzo sympatycznym barytonem odśpiewał kilka pieśni po esperancku. Deklamował p. Kaźmierczak.

Panny Mada i Sława Primówny, M. Winterówna, J. Kurnatowska, panowie Skowronski, Kaszyński, Mikołajczyk i Myszkowski odegrali w bardzo dobrym zespole „Teatr amatorski” — Baluckiego.

Potem nastąpiły tańce, które przeciągnęły się do godz. 8 rano.

TELEGRAMY.

Petersburg, 27 listopada. (P.) Z powodu rocznicy dnia urodzin Najjaśniejszej Cesarzowej Maryi Teodorówny w carskoistockim pałacu Ale-

ksandrowskim w Najwyższej obecności odprawione zostały nabożeństwa.

Moskwa, 27 listopada. (P.) Czerokrotne usiłowania studentów i kursistek urządzania demonstracji na placach i ulicach, rozproszone zostały przez oddziały buzarów smskich, kozaków i policjantów konnych.

Nikt nie został raniony.

Aresztowano 181 demonstrantów, a w tej liczbie trzecia część kobiet.

Aresztowani podlegną karom administracyjnym za wykroczenia przeciwko przepisom obowiązującym.

Helsingfors, 27 listopada. (P.) Wczoraj i dzisiaj obchodzono uroczyste poświęcenie nowego domu korporacji studenckich. Obecni byli przedstawiciele różnych uniwersytetów, a głównie estońscy, szwedzi i jeden Anglik. W obecności władz uniwersyteckich i gości odbył się akt i obiad. Na obiedzie mówił Mehelin, którego słowa o jednomyślnej i nieustannej walce, powitano z entuzjazmem.

Bruksella, 27 listopada. (P.) Agencja Havas-Renter zaprzecza alarmującym pogłoskom o zdrowiu królów.

Wiedeń, 27 listopada. (P.) Bienert rozesłał zaproszenia na nową konferencję czesko-niemiecką w Wiedniu dnia 29 b. m.

Ateny, 27 listopada. (P.) Niepokój rządu i opinii powzecznej z powodu otwarcia w imieniu króla greckiego zgromadzenia kretańskiego — ucihł. Grecja zamierza traktować ze ścisłą poprawnością Kretę, Turcję i państwa opiekuńcze. Protest Turcyi nie miał wpływu.

London, 27 listopada. (P.) Wieczorem na ministra Churchilla w podługu napadł z harpem stronnik sufrażystek. Towarzyszący ministrowi policjanci zapobiegli uderzeniu i po zawziętej walce aresztowali napastnika.

Rio de Janeiro, 27 listopada. (P.) O godzinie 7-ej wieczorem okręty powstańcze poddały się. Mianowani przez rząd oficerowie objęli dowództwo. Panuje spokój.

Pekin, 27 listopada. (P.) Deputowani izby konstytucyjnej ostro potępiali członków rady wyższej, którzy zmniejszali prerogatywy izby, ograniczając jej działalność do zera i domagali się utworzenia odpowiedzialnego gabinetu. Ołbrzymią większością głosów postanowiono złożyć tronowi raport odnośny.

Konstantynopol, 27 listopada. (P.) Szeik arabski Assira Imam ach aidris, który powstał przeciwko rządowi tureckiemu, przerwał komunikację telegraficzną od Jemenu z Turcją i obległ główne miasto Assira Goe, w którym znajduje się 5 batalionów Turków. Wali bagdadzki wysłał posiłki z 7 batalionów.

Petersburg, 27 listopada. (P.) W Zdziechowicach, w pow. janowskim, w gub. lubelskiej, zarejestrowano kilkanaście zaslabię na cholere.

Kijów, 27 listopada. (P.) Z powodu wycozania przez firmę niemiecką „Banman Schloss” powództwa względem skarbu rosyjskiego o półtora miliona marek za pogwałcenie kontraktu na dostawę węgla dla kolei południowo-zachodnich, donoszą tu, że firma owa nigdy nie dostarczała węgla tej kolei i wycozane powództwo jest rzeczą niezrozumiałą.

Kijów, 27 listopada. (P.) Kijowski komitet Cesarzkiego Towarzystwa teatralnego postanowił, ku uczczeniu pamięci Tolstoja, założyć sanatorium dla chorych działaczy scenicznych.

Ekaterynodar, 27 listopada. (P.) Komitet giełdowy utworzył stypendyum imienia Tolstoja w szkole handlowej.

Sewastopol, 27 listopada. (P.) W hotelu otrul się policmajster elizawetpolski Czogłokow z żoną.

Astrachan, 27 listopada. (P.) Na morzu panuje wielka burza. We wsi Birinozia, w powiecie koso astrachańskim, znalazło się pod wodą 50 domów. Celem okazania pomocy gubernator wysłał parowce skarbowe.

Kiercz, 27 listopada. (P.) Już drugi dzień trwa niezwykła burza. Niektóre parowce wstrzymały kursowanie. Wybrzeże i ulice, przylegające do niego znajdują się pod wodą. W Jenikale wybrzeże prawie zniszczone. Ludność na wybrzeżu znajduje się w poważnym niebezpieczeństwie.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 28 listopada. (WI.) Staraniem berlińskiego komitetu politycznego odbył się tutaj wczoraj obchód ku czci Adama Mickiewicza z okazji

55 tej rocznicy jego zgonu. Z powodu ustawy kagańcowej nie mogło być żadnych przemówień okolicznościowych w języku polskim; deklamował tylko z dużym odczuciem fragmenty poematu pana Piotrowski. Na część koncertową złożyły się produkcje chóru „Harmonii”, oraz szereg utworów Chopina w wykonaniu żony redaktora „Dziennika Berlińskiego”, pani Krysiakowej. Sala Kelera, mieszcząca przeszło 2,000 osób, była przepelniona. Nastroj panował skupiony i podniosły.

Berlin, 28 listopada. (WI.) Wczoraj rozpoczęły się produkcje pieśni katorżników syberyjskich, zabronionych przez policję na scenie. Wywołały bardzo silne wrażenie.

Ateny, 28 listopada. (WI.) Venizelos wygłosił wczoraj w stolicy Tesalii mowę programową, motywując konieczność rozwiązania zgromadzenia narodowego. Zapowiedział jednocześnie reformy szerokie, zwłaszcza w armii, oraz politykę pokojową z sąsiadami.

London, 28 listopada. (WI.) Według ogłoszonego w jednym z tutejszych pism listu, właściwą przyczyną buntu marynarzy brazylijskich było dążenie prezydenta republiki do zaprowadzenia dyscypliny i kar pruskich.

Teheran, 28 listopada. (WI.) Powołanie Fil-Es-sultana, wuja bylego szacha, na gubernatora prowincyi Sziraz, zostało cofnięte. Rząd perski wysłał do niego list nie pozwalając mu na powrót do Persyi.

Nowy Jork, 28 listopada. (WI.) Podczas wczorajszego pożaru fabryki zginęło jak dotychczas skonstatowano 24 osoby i 40 ciężko rannych. Poszkodowani są głównie polacy i włosi. Poszukiwania rannych trwają w dalszym ciągu.

Berlin, 28 listopada. (WI.) Wczoraj wieczorem w jednym z podmiejskich cyrków podczas produkcji pogromcy z lwicą, lwica rzuciła się na niego i silnie mu poszarpała szyję i twarz. Pogromcę odwieziono do szpitala w stanie bezdziałnym.

OFIARY.

Na Dom Ludowy.

Dla uczczenia pamięci ś. p. Wacława Morsztynkiewicza, Mieczysławostwo Nitacy 3 rb.

Na Pogotowie ratunkowe.

J. Glueberg 1 rb.

Na Gniazdo Tow. opieki nad dziećmi.

Zamiast wienca na grób ś. p. Eugenii Klechdowej, składają Drabarkowie 1 rb. 50 kop.

Tomasz Pietruszka, tytułem kary 1 rb.

Zamiast wienca na grób matki ś. p. z Wolskich Oktawii Lübbe, Antonina Bernhard 5 rb.

Zamiast kwiatów na grób ś. p. Eugenii z Kozarzewskich Klechdowej, Władysławostwo Piotrowiczowie 2 ruble.

Na T-wo opieki szkolnej gub. piotrkowskiej.

(Oddział łódzki).

H. M., nieprzyjęte za bilet przez panią O. 2 rb.

Na przytułek noclegowy.

Dla uczczenia pamięci ś. p. Eugenii z Kozarzewskich Klechdowej, A. Szymańczyk 1 rb.

SPOSTRZEZENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
27/XI 1 pp.	736.8	- 2.2	85	Pd W 3	Z dnia 27/XI temperatura max. -1.7° C min. -4.7° C.
27/XI 9 w.	746.5	- 3.0	89	Pd W 3	
28/XI 7 r.	735.2	- 3.8	95	Pd W 3	Opadu 0.0

W środę, dnia 30 listopada, jako w dniu imienia

ś. † p.

ANDRZEJA KRAFFTA

b. właściciela apteki,

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża, o godzinie pół do 10-ej rano, na które zapraszają pozostałe

Żona i Dzieci.

4218

ś. † p.

Feliks Rączkowski

właściciel restauracji w Zgierzu,

przeżywszy lat 52, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, zmarł dnia 28-go listopada 1910 r.

Wyprowadzenie zwłok do kościoła nastąpi we wtorek, o godz. 4 1/2.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w środę, o godz. 10 rano, a po nabożeństwie pogrzeb.

Osobnych zaproszeń nie rozsyła się.

4276

Serdeczne podziękowanie Szan. wnemu Duchowieństwu i wszystkim Tym, którzy uczestniczyli w odprowadzeniu zwłok

ś. † p.

Wacława Morsztynkiewicza

a szczególnie Tym, którzy ponieśli je do grobu na swoich barkach, oraz Tym którzy wypowiedzieli słowo pożegnalne, jak również i Szan. śpiewakom — składa pozostała

4224

RODZIN

Z WARSZAWY.

* Kary prasowe.

Redaktor „Nowej Gazety” skazany został przez general-gubernatora warszawskiego na zapłacenie 200 rb. kary za pomieszczenie listu Pawła Cezara p. t. „Głos francuza” (z powodu mowy p. Aleksiejewa).

— Z rozkazu general-gubernatora warszawskiego skazano redakcję „Kuryera Warszawskiego” na zapłacenie: 300 rubli grzywny za artykuł p. t. „Sprawa chełmska i cyfry” w nr. 309 „Kuryera”, oraz 200 rb. grzywny za artykuł p. t. „Martwe ciało” (list Cezara), w nr. 318 „Kuryera” zamieszczony.

* Nowy bank.

Ministerium skarbu zatwierdziło ustawę „Warszawskiego Banku przemysłowego”. Jest to nazwa, jaką nosić będzie bank, założony z kapitałów polsko-czeskich, a przeciw którego nazwie właściwej „Bank polsko-czeski”, wystąpiła władza administracyjna, skutkiem czego założyciele przyjęli firmę „Warszawskiego Banku przemysłowego”.

* Zgon siostry miłosierdzia.

W szpitalu Przemienienia Pańskiego na Prądze zmarła w tych dniach ś. p. siostra Aleksandra Stecka, urodzona w 1877-ym r., powołania lat 6.

Z KRÓLESTWA.

Piotrków. Rozeszła się tu pogłoska, że w więzieniu Helena Macochowa powiła dziecko.

Jasna Góra. Po badaniach w klasztorze, które prowadził prokurator Łauszin i zeznaniach, jakie odbierał od ks. Rejmana i Bazylego Oleskiego, władze śledcze wyjechały do Piotrkowa.

Były przeor o. Rejman ciężko zachorował na nerki, ks. Bazyl Oleski wraz z ks. Aleksym Łuczajem leżą chorzy od 2-ech dni. Wczoraj rano rozeszła się pogłoska, że ks. Rejman zmarł. Okazało się, że jest poważnie chory i od kilku dni nie opuszcza łóżka.

Za znalezione u jednego z oficjalistów klasztornych podczas rewizji poduszkę kanapową z wyszytym orłem polskim administracyjnie skazano go na 50 rb. kary lub miesiąc aresztu.

Z CESARSTWA.

Aresztowania W nocy dnia 26 listopada aresztowano w Petersburgu biuro centralne Związków zawodowych.

Walka z dżumą. General-gubernatorowi irkuckiemu asygnowano 10,000 rubli na środki do walki z dżumą w obwodzie zabajkalskim.

Konfiskata. Skonfiskowano № 256 „Russk. Znamieni”, a Dubrowina pociągnięto do odpowiedzialności.

Postanowienie obowiązujące. Naczelnik miasta Moskwy wydał postanowienie obowiązujące, mocą którego zabronione są wszelkie zbiegowiska i zgromadzenia w celach przeciwpaństwowych. Winni przekroczenia tych przepisów podlegać będą karze do 500 rb. lub aresztowi trzymiesięcznemu.

Tolstoj. Rada miejska w Ekaterynburgu wybrała komisję, w celu obmyślenia sposobów uwiecznienia pamięci Tolstoja.

40 spalonych robotnic.

Z Nowego Jorku donoszą:

Straszliwy pożar pochłonął fabrykę Newark-Paper-Box-Company w New Jersey. Płomienie tak się rozprzestrzeniły, że znaczna liczba robotnic nie mogła dostać się do schodów. Mnóstwo dziewcząt zginęło przez wyskoczenie z okien, wiele innych popaliło się śmiertelnie, dwudziestu pięciu, leżących zapewne pod zgliszczami, nie można odzyskać.

Uratowały się tylko robotnice niższych pięter. Ratunek trzeciego i czwartego piętra był niemożliwy. Płonące dziewczyny wyskakiwały, zanim zdążono rozciągnąć płótna ratunkowe i przystawić drabiny. Dwanaście zwłok znaleziono w takim stanie zwęglenia, że niepodobna ich rozpoznać.

Liczba spalonych robotnic dochodzi czterdziestu, czternaście poniosło śmierć przy wykakiwaniu z czwartego piętra. Wielu strażaków poniosło ciężkie uszkodzenia.

Ostatnia poczta.

— Dzienniki wiedeńskie niemieckie omawiają klęskę Kramarza przy utworzeniu się potężnego klubu czeskiego. Przyczynę tej klęski Kramarza upatrują dzienniki w dotychczasowych niepowodzeniach polityki czeskiej i w nerwowości, z jaką Kramarz kierował polityką.

„Neue Freie Presse” jako charakterystyczny moment podnosi, że upadek Kramarza nastąpił zaraz po znanym jego wystąpieniu w delegacji i sądzi, że niewybranie Kramarza prezesem klubu czeskiego jest zarazem dowodem, iż naród czeski odsuwa się od neoslavizmu. Wybór posła Fiedlera na prezesa jest dowodem otrzeźwienia narodu czeskiego.

— Z Włocławca donoszą: W Piacenicy, w koszarach artyleryjskich nastąpił straszny wybuch ładunku amunicyjnego. Jeden żołnierz zabity na miejscu, 3-ech ciężko rannych.

— Z Rzymu piszą: W najbliższym czasie zapowiadają ważne zebranie konsystorza kardynalskiego, na którym przyjdzie być Prezesowi Pius X, wygłosić ma dłuższą mowę przeciw modernizmowi.

— Jak donoszą dzienniki petersburskie, prezes Dumy państwowej, Guczkow, przyjęty ma być wkrótce na posłuchaniu w Carskim Siole.

Niniejszem zawiadamiam Sz. Odbiorców moich, że z dniem 23 b. m. otworzyłem w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej № 10 — kantor i skład dokąd to upraszam zwracać się ze zleceniami.

„POMALIN”

Fabryka artykułów chemicznych
ST. FISZER, Warszawa. 4210

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECNICA ZĘBOW

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjmowanie zębów **bez bólu.**

Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów **na poczekaniu.**

Ceny bardzo przystępne. 2599

The Bio-Express

Zielona 2, przy Piotrkowskiej.

Jeszcze tylko kilka dni

NAD PROGRAM!!!

Tolstoj na śmiertelnym łożu.

Pogrzeb Tolstoja. Tłumy oczekujące wyroku Dr. Crippena.

Jedynie specjalne zdjęcie przez wysłanego operatora Br. PATHÉ.

G. KAMMERER

Łódź, Spacerowa № 9,

Wylączna sprzedaż na Królestwo:

Maszyn do tartaków i obróbki drzewa

pierwszorz. fabryki E. Kiessling i S-ka w Lipsku.

Oprócz tego: **Maszyn do strugania fornierów** (Schälmaschinen). **Hydraulicznych pras** i t. d. 2770

Fabryka Wyrobów Wełnianych

E. Häntschel (jr.)

sprzedaje po cenach fabrycznych: KOŁDRY wełniane, SZALE, PLEDY (kołdry dla dorosłych i dzieci), SUKNA na kostymany damskie i CHUSTKI — w wielkim wyborze i w różnych cenach. Sprzedaż detaliczna po cenach fabrycznych.

SKŁAD FABRYCZNY

Wólczańska № 19. 4214

TOWARZYSTWO w MOSKWIE.

L. STOLKIND & Co

FABRYKA WYROBÓW PERFUMERYJNYCH

POLECA

PERFUMY -- MYDŁA

WODĘ KWIATOWĄ -- PUDRY

w WYBOROWYM GATUNKU WYKWINTNYCH ZAPACHÓW 4082 3-1

Towarzystwo Cyklistów, Przejazd 5.

Codziennie Slizgawka Codziennie

Wtorek i piątek **KONCERT** od godz. 7-ej do 11 wiecz. Wejście 25 kop. 4222

Fosfatyna Faliere

przyjemny pokarm najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odłączania od piersi i w okresie rośnięcia. Ułatwia żękanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.

Sprzedawca: aptecznych i aptekach.

Wystrzegaj się bezwartościowych naśladownictw. 4420-24-15

ZNANY CYRK A. DEVIGNE

w nowo wybudowanym komfortowym budynku przy **TARGOWYM RYNKU**.

Dzień, dnia 28 listopada 1910 r.

Wielkie Nadzwyczajne Przedstawienie

z udziałem całej trupy i nowych debiutantów.

NOWOŚĆ: Pan **ARDETI** — Fenomenalny latawca blancer. Trzeci debiut M r **DASSIE** ze swymi cudnie tresowanymi psami. Debiut angielskiego dzkoja **DE EPSON S r HUBERT**. Debiut **FELIXA CAROTA** — przezwanego „Indusem”. Debiut **ORIGINAL z RICHARDINIS** — Novelty Gymnastic Act. Do obszern. programu wejście **Wielki balet choreograficzny**. Początek przedstawienia punktualnie o godz. 8 1/2 w ecz. 4174

Tylko Zachodnia № 5

NA RATY TYGODNIOWE

dostaje się damska, męska i dziecięca garderoba

P. WEINMANA — Łódź

№ 35 ZACHODNIA № 35

Firma egzystuje od 1898 roku. 4212

Tylko Zachodnia № 35

Doctór
Eugenia Kerer-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE.
Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3-6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 4916r

Benyista
Oreitzer-Finn
przyjmuje od 10-1 rano i od 3-7 wiecz. Piotrkowska 24. 4208

Drobne ogłoszenia.

A.A.A. Nauczycielki: polki, niemki, izraelitki na stałe i godziny; bony, freblówki, wychowawczynie z konw. i muzyką, krawcowe, kasyerki i gospodynie z dobrmi świadectwami poleca Biuro Rosciszewskiej, Przejazd 4 795-30c2

Adwokat, Warszawa, Wileza 18, sprawy, porady, przyjmuje do 11-ej i 5-7 pop. Niezależnym usępstwo 8780-30-27

Agent, mający stosunki w sklepach spożywczych, do sprzedawania artykułu spożywczego, potrzebny. Może zajmować się w godzinach wieczorowych. Wiadomość w mieczarni, Piotrkowska 141. 7978-3-1

Chłopcy do terminu mogą się zgłosić Główna 7 w slusarni. 7941-3-2

Do sprzedania kuchenne urządzenia, stoły rozsuwane dębowe do jadalnych pokoi i inne meble po cenach przystępnych. Ulica Dzielna № 30 w stolarni. 7971-2c1

Do sprzedania czarna suknia aksamitna i jedwabna. Pańka męskie Piotrkowska 144 III piętro. 7873-3-3

Do grawera potrzebny uczeń do praktyki. Piotrkowska 89. Szczenański 7 64-3-2

Jest zaraz pokój do wynajęcia, I piętro, front, Przejazd 46 m. 4 7920 3 2

Kupę szkołę lub założę do spółki Koncesję man. Oferty składać w „Rozwoju” pod „Szkoła”. 7912-3-2

Kawiarnia z dwoma bilardami zaraz do sprzedania. Widzewska № 49 7907-3-3

Kucharka poszukuje miejsca. — Przejazd № 12 m 29 7974*21

Kułyka angielska białana w dobrym stanie do sprzedania. Ulica Pańska № 39 w prawej obecninie III piętro m 10 7944 3 2

Kon krwi angielskiej do sprzedania Grabowa № 27 7928 3 3

Mieczarnia z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania w całości lub częściowo. Wiadomość Piotrkowska № 240 7947-3-2

Maszynę do szycia sprzedam bardzo tanio byle zaraz. Widzewska 145-16 7961-3-2

Maszyaista poszukuje zajęcia, obeznany z zakładaniem lin i pasów. Ul. Krucza 9 m. 18. 7970-1

Nakładcz, który już pracował w drukarni, może się zgłosić. Przejazd 8. do drukarni „Rozwoju”

Potrzebni: stróż i stan. ret Zgłosz się: Wólczańska 57. 7925-3-3

Potrzebna kobieta do chorej usoby. Główna 42 m. 85. 7952-2-2

Potrzebne poręcznie i uczenie do krawiectwa Ulica Mikołajewska 13, Figurska. 7950 2 2

Przerabiam meble, materace, przyjmuję obstalunki, zakładam firanki. Ceny niskie Ulica Przejazd nr. 50. tapicar 7940 3 2

Poszukuję doświadzonego nauczyciela, chcą się wynezyć gruntownie języka polskiego, rosyjskiego i rachunkowości; na lekcyje mogę uczęszczać po 7-ej wieczorem. Oferty w Adm „Rozwoju” pod „Wiedza” 7942-3-2

Poszukuję miejsca kasyerki. posiadam kilkoletnią praktykę i świadectwa. Łaskawe oferty proszę dla „Pracownicy”. 7999-3-3

Potrzebna zdolna prasowaczka Ul. Widzewska 129. 7999 2 1

Pokój do wynajęcia, i do sprzedania: aparat telefoniczny biurkowy, maszyna ręczna do szycia, suknia jedwabna bordo i frak. Wólczańska № 210, stróż wskaze. 7981-301

Pokój umeblovany do wynajęcia. Wiadomość na miejscu. Orla 17. 7975-3-1

Poszukuję 2 pokoi umeblovanych z wywodami Oferty upraszam pod 8776 do Adm. oistracyi „Rozwoju”. 7950-3-1

Potrzebne uczenie do prasowania. Aleksandrowska 27. 7972-1

Potrzebni chłopcy od lat 13-14 do zakładu powrotnego. — Wólczańska № 109 7983-2-1

Pokoi umeblovany, oddzielny, z wygodami, do wynajęcia. — Juliusza 42, front, I piętro. 7988-36s1

Potrzebne dziewczyny od lat 14 tu do fabryki wafli. Rozwadowska 6 7985-2-1

Powóz na gumach, mało używany, do sprzedania u lakiernika Wólczańska № 117 7986-1

Potrzebny chłopiec do terminu do slusarza. Widzewska 128 7949-2-2

Poszukuje panienki na mieszkanie, przy wdowie. Piotrkowska № 261 m 26 7959-3-2

Przybłąkał się pies jamaik. Odebrać można na Piotrkowskiej № 259 m 12 7971-1

Robotnik znający się na maszynach stolarskich, może się zgłosić do stolarni. Widzewska 93. 7923-3-2

Sklep spożywczo-kolonialny dobrze prosperujący, sprzedam za bezcen, byłoby zaraz. Wiadomość Senatorska 26 m 30, 7943-3-2

Sklep spożywczo-kolonialny do sprzedania, z powodu śmierci. Nowe Chojny ul. Rzgowska № 3. Komorne tanie. 7955-3-2

Sprzedam sklep kolonialno-dystrybucyjny. Konstancynowska nr. 53 7931-3-3

Sklep kolonialny do sprzedania z powodu zmiany interesu Przedzainiana nr 109 7924*3 3

Sklep spożywczo dystrybucyjny zaraz do sprzedania. Wiadomość Przedzainiana № 95 7838 5 2

Sklep kolonialny do odstąpienia od Nowego Roku. Olgiońska nr. 2 7918-3-2

Sklep zaraz do sprzedania z powodu zmiany interesu. Ulica Wólczańska 87 7878-3pp3

Sklep spożywczo dystrybucyjny zaraz do sprzedania z powodu choroby. Ulica Aleksandrowska № 66 7723-6-6

Suchojat i pracownicy chłopcy w wieku lat 16 potrzebni zaraz do wzięcia na maszynach rabanego drzewa w peczki. — Przejazd 21. 7979-3-1

Stangiet do wszystkiego potrzebny. Andrzejka 11, mleczarnia Zawadzka nr 37, Batutę. 7987-2-1

Sklep spożywczo-dystrybucyjny sprzedam od Nowego Roku. Zawadzka nr 37, Batutę. 7994-3-1

Z powodu choroby, jest do sprzedania w Strykowie cherbactarnia z bilardem w dobrym punkcie przy reku 7909-3-2

Zaginął w srobie wieczorem pies bu dog, złoty, oparzony na prawej łopacie Łaskawy znalazca raczy go odprowadzić za wynagrodzeniem: Widzewska 127. 7929-3-3

Zaraz potrzebny slusarz do okuwania Dln a 75. 7948-3-2

Zaginął pies „Dog” duży, szary, obroza łancuszkowa z kłólką. Niepawny właściciel pociągający będzie do odpowiedzialności sądowej. Zawadzka 8 m 4. 7914-3-3

200000 sztuk czoły do sortowania. Wiadomość st. Łódź-Karolew w bufecie. 7888-3-3

Zagubione dokumenty.

Arno Laze zgubił kartę od paszportu, wydana z fabr Góreckiego i S ki 7917-3-3

Dowód № 146408 oddziału 2-20 Łódzkiego Warsz. Ake. Tow. Pożyczk (Pasaż Mejera № 11) zaginął Zastrzeżenie zrobione. 7976 3-1

Maryanna Dobosiewicz, zagubiła paszport, wydany z gminy Stanisławów gub. Warszawskiej. 7906-3-3

Mchalna Kaczmarek, zgubiła paszport wydany z gminy Babica pow. Łódzkiego 7933 3-2

Maryanna Retelska zgubiła paszport, wydany z gminy Bartochów pow Sieradzki 7954 3 2

Zaginął paszport, na na imię Grzegorza Prycek, wydany z powiatu łódzkiego, gm. Tarnoczyn. 7953-3-2

Zaginął paszport, wydany z gm. Klonowa, pow. sieradzkiego, na imię Antoniego Trzeciaka. 7954-3-2

Zaginął paszport, na imię Andrzeja Szwał. Wzdany z gm. Chojny, pow. Łódzkiego. 7946-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabr. Adama Ossera na imię Anny Grodzkiej 7977 2 1

Zaginęła karta od paszportu na imię Weroniki Buć, wydana z fabryki K. Grenicha 7982*3 1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabr. Grohmana na imię Bronisława Garbowicza. 7926-3-2

Zaginął paszport, na imię Samsona (Symona), wyiany z gm. Borzeno, gub. Kieleckiej. 7921-3-5

Zaginął paszport, na imię Adama Kowalskiego, wydany z gm. Drzewce 7911-3-3

Zaginął kwit od paszportu, na imię Stanisława Trzestaka, wydany z fabr. Szwejkerta 7909-3-3

Zaginął paszport, wydany przez wójtę gminy Gospodarz na imię Antoniny Brzezinskiej. 7897-3-3

Zaginął paszport, na imię Moska Rozenfarba, wydany z gminy Plechoszów gub. kieleckiej. 7896-3-3

Zaginęła karta od paszportu, na imię Romana Rybarczyka, wydana z fabr. Wolfa 7900-1

Młody inteligentny Czwolwiek

posiadający kilkoletnią ratynę biurową, obejmie w kancelaryach: rejentów, adwokatów, inżynierów i t. p. lab w innych gałęziach handlu i przemysłu, wieczorne zajęcia, poczynając od godz. 4 p. p. Oferty łaskawie, sub „Zdolny 100” w adm. „Rozwoju”. 3869

Przyjmują nadrabianie **ponczoci**.

MIKOŁAJEWSKA 59 m. 56

2-gie piętro.

W Szkole Przygotowawczej Koadunkacyjnej J. Zawadzkiej, Piotrkowska 103, pod kierunkiem artystki-malarki p. **GLANTZ** — odbywają się **Lekcyje rysunku dla dzieci** dwa razy tygodniowo — od godz. 4 do 5 po południu. — Zapisy codziennie od godziny 3-iej do 5-iej po południu. 2345-d-45

MAGGI^{ego} bulion w kostkach po 4 kop.

Za zwyczajnem polaniem wrzącą wodą wydają kostki te natychmiast filiżankę smacznego bulionu do picia. Służą także do sporządzania rosółów z dodaniem jak to kaszki, ryżu, makaronu, tapioki i t. p. i nadawają się wyśmienicie do polepszenia zup, sosów i jarzyn.

Prawdziwy tylko z nazwą MAGGI i marką ochronną „Krzyż-gwiazda”.

4124

Do nabycia w składach towarów kolonialnych, delikatesów i t. p.

SWIATLOLECZNICZY I ROENTGENOWSKI GABINET

Dr. S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótką № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowem (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — Elektroliza (radikalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż vibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — Ksustyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetlne kąpiele i gorące powietrze.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.

Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).

Reparacje i przeróbki sztucznych zębów NA POCZEKANIU.

Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.

Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści

Specjalista chorób włosów, skórnych (piegi) i przyszłe na twarzy) i wenerycznych (syphilis)

Dr. S. SZNITKIND
ŚREDNIA № 2.

Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym.
Przyjmuje od 8 do 2 ej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 469r

Dr. med.
Alexander FABIAN

przyjmuje codziennie do g. 10-ej rano i od 4 — 7 po południu.
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku) 2251r
Choroby nerwowe i wewnętrzne.

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-r

Dr. Bronisław Łuczycki

Andrzeja Nr. 5 2999
Choroby nerwowe.
Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp

Dr. I. Lipszyc
choroby dzieci.

Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp.
WSCHODNIA № 45 294

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
przyj. od 8—9^{1/2} r i od 5—6^{1/2} pp
Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429-r

Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specjal. chorób Wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8—12; 5—8; panie 12—1. Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

Dr. med. J. Szwarcwasser
Piotrkowska 18.

Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszki i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne. Wydzielina i krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7^{1/2} po południu. 4072r

Dr. Zofja Garlicka

Akuszerya Cher. kobiece,
Nawrot 1 Telefon 10.14.

do 10 rano. 4—6 po poł. 3472r

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKÓRNE. WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIE MOCE PŁCIOWE.

Ul. Południowa № 2.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w. panie od 5—6 po poł. 1420-r

Dr. Fr. Łukasiewicz

Staro-Zarzewska № 36,
róg Sosnowej.
Choroby żołądka i kiszki, wewnętrzne i dziecięce.
Przyjmuje do g. 11 rano i od 3 ej do 6-aj po poł. 2209r

Dr. GUSTAWA ZAND-TENENBAUMOWA

CHOROBY KOBIECE, SKÓRNE I WENERYCZNE (u kobiet i dzieci)
Ul. Wschodnia № 49.
Przyjm. od g. 11—1 i od 6^{1/2}—8 3547-r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.
Przyjmuje od 9—10^{1/2} rano i od 4—8 po poł. Panie od 4 — 5
W niedziele i święta od g. 10—1 507-r

ZĘBY sztuczne od 75 k.

Plomby od 50 k. na kaczaka, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92. 381r

Poszukiwani są na wyjazd do KALISZA w fabryce maszyn PSIKUS & STIMMEL zdolni

SLUSARZE oraz MONTERZY

do robót transmisyjnych. Koszty podróży zwraca się. 2957 3 2

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

powrócił.
Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem vibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—8 wiecz. 114r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje od godziny 8 — 1-aj w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia

Dr. B. Rejt,
ulica Średnia № 5.

Z powodu zmiany interesu, jest

KAWIARNIA

do sprzątania. Zielony Rynek 35, z kompletnym urządzeniem, gazowe oświetlenie, z dwoma bilardami. Egzystuje od 6 lat. 3915 3 3

Wyrób miejscowy
Botalina
do czyszczenia obuwia!
W przeciągu 10 let wypróbowana i doprowadzona do doskonałości.
Spróbujcie!
Żądajcie wszędzie! 4164 15

OKAZYJNIE

są do sprzedania parę szaf dębowych i tużin krzesła dębowych, bardzo niskie ceny. Promenada nr. 41, u tapicera. 2961—3—2

ŻĄDAJĄCIE
„ODOBRIN“
tylko M. Lebediewa

Środek dla radykalnego USUNIĘCIA w kilku dotach ZESTARZAŁYCH odcisków i brodawek.

Sprzedaj wyłącznie:
Tow. A. c. L. SPIESS
Łódź, ul. Piotrkowska № 107,
telefon № 45. 1637—18

NAJTANIEJ

załace, sarny, kurapatwy i t. d. masło, lit. wędlina, owoce, jaja, mól i wszelkie inne produkty wiejskie tylko w firmie „Zagony”. Piotrkowska 103, w podwórzu 2930—3—3

EGZYSTUJĄCA OD LAT 20 W ŁODZI

Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIZNY

D. Mazurkiewiczowej

z dniem 1 października r. b. przeniesiona została na ulicę

Przejazd 16, m. 24.

Przyjmuje się uczennice.

Ulica PRZEJAZD Nr 16.